

מסורת הש"ס

א' בלס פי"ח מ"א, 3) טהרה פ"ג מ"ב, 4) תוספתא דמאי פ"ה ה"ד, 5) מ"כ יש מוחקין דאורייתא בירוש' בעל ע"פ פרש"י והלכה זו הני' נכונה השאלה היו שפיר מן הפטור מלחוריי' על הפטור מדאורייתא וע"פ פירוש רש"י הובא כך בפנים ע"כ, 6) נשתת יג. וט"ז, 7) ונשין מן. ב"מ קא. בסדרות יא: 1) ונשין מן. ב"מ קא, 2) וכלים פטוי' פטוי' מ"א, 3) ז"ל פטוי' 4) ז"ק מ"ג, 5) שני דש"ק ונש"ע תוס' פריכוש פא: ד"ה שמתן, 6) ומחייב ז"ק, 7) וסבר י' קין לגבוי דלמי פוטרי לקמן כפי ר"י וס' קיין בספיק' ד"ק ג"ה וסבר י' קיין בספיק' ס', 8) ונש"י היטב נוספת ב"מ פס. ד"ה תבואת'

הגהות הב"ח

6) רש"י ד"פ מנדרת וס' דאמרי' ג"כ ר"פ ט"ו במס' כלס: 7) ד"ה שני וס' משק' הוא ספיק': 8) ד"ה אין רוב וס' משקפיק' בה רדחה מלמ' וס': 9) בא"ד פירות הטביל הללו לא וס': 10) בא"ד מדרבנן ספיק' ואח"כ מ"ה ומנשני קסבר:

גליון הש"ס

גמ' קח לך מן השוק. ע' כ"מ: דג ע"ה תוס' ללמא: תרנ"ג ד"ה קסבר בה ר"פ' רבי. ע"י תמנלה דף י"ג ע"ב טעורי' אכן ד"ה ר"י:

מוסף רש"י

מבחורין. דרואין אותה בלתי היא משמות בחור בלי גדול וחס מוחין אותו כל מ' סאה טהרה השדה ואע"פ שהיא אינה מחוקת מ' סאה, דקסבר קף עוביה נמדד עשה [ושבת טז:]. אין קנין ביד עבדי"ם להפקיע מיד מעשר. אם קנה עבדים בקרקע בלחך אין קניט קניי להפקיעה משום שאלה תחביט בעצמך וישאלה הקונה ממנו מן הפירות לדרך לעשר [גטין טז:].

נמדרת מכפנים. ⁽⁶⁾ דלמרינן התס"י כוורת הקס וכוורת הקנים וזור ספינה אלכסנדריית ושידה מיצה ומגדל שמחזיקים מ' סאה בלח שזן כוריים ציבש ילאו מתורת כלי ו¹ ואין מקצלין טומאה: **השידה נמדרת מכפנים**. אם מחזיק חללה כוריים טהורה: **מבחון**. עובי הנסרים נמדד עמה דרואין ו¹ אילו היה חלל מכפנים היה משלים לכוריים: **עובי הרגלים**. הרגלים עבים יותר מן הנסרים: **לכוצו**. מסגרת סביב לפיהם: **ובנייה**. אותו חויר שזין הרגלים מתחת אין נמדד דלא אמרי' רואין בלילו שולים יורדין עד סוף הרגלים: **טפח**. מקום חשוב הוא: **שזן מחילה לעולם**. זין שנטמא בלח הטומאה או בראשון או בשני היו איהו ראשון דק"ל (פסחים דף יד:) כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות מחילה ושמן משקה ⁽⁸⁾: יין לא. בממיה. דיין מי איכא למ"ד ח¹ ללא משקה הוא: **אלא אימא ר"ש שזורי אומר יין**. ולא שמן ודגש דלא היו משקין ואף קא"ר חגיגה הלכה כר"ש: **נתעבר לי טבל**. דמאי בחולין ולא יכול להפריש ממנו מפני חולין המעורבין צו ואע"ג דממאי לא מייחייב מדלוריי' במעשר אפילו הכי הואיל ומייחייב מדרבנן הוה ליה מן חולין הפטור על טבל הסייב: **קח מן השוק**. דמאי מעט הארץ דהוי נמי פטור מדלורייתא על הפטור דלורייתא יא: **ולימא קח מן העובד כוכבים**. דפטור מדלורייתא וחייב מדרבנן: **אין רוב עמי הארץ מעשרין**. אלא ממספקין ⁽⁹⁾ זהו

י' מחלה על מחלה הילכך איכא למימר המעורב נתעשר וזה לא נתעשר אי נמי איפכא כך שמעמי וקשאי לי א"כ כשלקוחה מן העובד כוכב"ג נמי שמא ע"ה זה שמכר פירות ⁽¹⁰⁾ הללו לא עשרין והוה ליה מן פטור על החיוב. ונראה בעיני שהטבל הזה טבל גמור היה וכיון שנתעבר בחולין בעל דמדלוריית' חד בתרי בטיל והוה ליה פטור מדלורייתא ורבנן הוא דלחמור זיה ואמור טבל אסור במשהו והזריכו להפריש עליו תרומה ומיהו מיניה וביה לא דחולין מתוקנין נפטרו לגמרי ואפי' חיובא דרבנן ליכא וא"ל לא וקח מן השוק ועשר עליו לפי חשבון טבל שבו קסבר רוב עמי הארץ מעשרין הן והוה ליה פטור מדלורייתא וחייב מדרבנן כי האי וינמא ליה קח מן העובד כוכבים דפטור נמי מדלורייתא דקס"ד יש קנין [לעובד כוכבים להפקיע] כו' וחייב ⁽¹¹⁾ מדרבנן קסבר אין קנין לעובד כוכבים. א"ד כו' קסבר אין רוב עמי הארץ מעשרין ושמא זה שמכרו לא עישר והוה ליה חייב מדלורייתא וטבל המעורב זה פטור מדלורייתא יא: **קשי**. פריך:

מ'

נמנעו מלהדליק שמן שנפסל בטבול יוס בנר שנטמא בטמא מת ומיקי' לה בנר של מתכת דהויא אב הטומאה דחרב הרי הוא כחלל ודייק קסבר ר"ע טומאת משקין לטמא אחרים דלורייתא כו' מאי איריא בטמא מת אפי' בראשון ושני נמי תחילה הוי דתנן כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחילה והשתא מאי קושיא לימא דר"ע סבר כר"ש שזורי דלא חשיב שמן משקה אלא אוכל ומיהו מר"ע אינה קושיא דשמעינן ליה דחשיב שמן משקה במסכת מכשירין ומימיה ליה במס' שבת כ"גס פרק חצית (דף קמג:) חלצ האשה מטמא לרצון ושאל לרצון כו' וקאמר סלי זימס וענבים יוכיחו כי אכל מטמא דהש"ס קשה כמו שפירשתי ומיךר ר"ת דהכא מיייר בקרוש דקדקתי רישא ¹² השמן והחלב של גריסין צומן שסס לחים הרי הן ראשונים פ"י דהוו משקין קרשו הרי הן שניים ויש ספרים שרישא וז כתובה בהן והדר קמתי ר"מ אומר שמן תחילה לעולם אפי' קרוש והשתא ניחא הא דנקט לעולם וכן דגש דמכמים ויין דר"ש שזורי כולה בקרוש איירי. ¹³ מ"ר: **קסבר** אין קנין ¹⁴ (מחייב). ואי"ת והא מיפטור משעת מירוח העובד כוכבים ואין לומר דקסבר אינו פוטור דלא אשכחן תנא דלית ליה תרמי מירוח העובד כוכבים אינו פוטור ואין קנין דא"כ דגנך במאי מוקים ליה דר"מ אשכחן דלית ליה מירוח העובד כוכבים דאינו פוטור י"א ¹⁵ (וסבר י' קיין לעובד כוכבים דאינו פוטרי) לקמן בפרק רבי ישמעאל

(דף סו:) אכל קסבר י' קיין בספ"ק דע"ז (דף כה.) ורבי יהודה אית ליה י' קיין צפ' השואל (ב"מ דף קה.) ואית ליה נמי מירוח העובד כוכבים [אין]ן פוטור לקמן צפ' ר' ישמעאל וי"ל ¹⁶ דמ"מ דמי לחיוב כי היכי דלא א"ל קח מעצך שאינו נקוב או מתבואת חוזה לארץ ועוד כל לקוח דרבנן הוא כדדרשנין תבואת ורעך ולא לקוח צפ' השוכר את הפועלים (ב"מ דף פח.) ומיהו הר"ר יצחק צהר"ר מאיר מפרש הני מיילי בשלקוחו עד שלא נתמרח ואפשר שלא היה מלאי ומיהו ר"ת מפרש דלדעבה בממורה הוא דמיפטור לקוח י"א וצריך עיון אי מירוח העובד כוכבים פוטור אפילו מדרבנן תבואה דעובד כוכבים דלמרינן צפ"ק בדבורות (דף יא:) הלוך טבלים ממורחים מן העובד כוכבים כו' דמרחיניהו מאן אלימא דמרחיניהו עובד כוכבים כו' והא דגזרינן משום בעלי כסין בעובד כוכבים שלקח מישראל ¹⁷. מ"ר:

שידה דתנן בית שמאי אומרים נמדרת בפנים כו'. צפ' כירה (שבת דף מד:) ושם פ"י בקונטרס דשידה היא מרכבת נשים וקשה דא"כ למה לי מדידה דזמיווחים למדרס לא צעין מיטלטל מלא וריקן דלפ"י פשוטי כלי עץ המיווחים למדרס מיטמא מדרס כדמומח

אשידה ¹⁸ דתנן [השידה] ב"ש אומרים נמדרת ¹⁹ מכפנים ובית הלל אומרים ²⁰ מבחוץ ומורים אלו ואלו שאין עובי הרגלים ועובי הלבוביון נמדד ²¹ ר' יוסי אומר מורים שעובי הרגלים ועובי הלבוביון נמדד וביניהן אין נמדד ר"ש שזורי אומר ²² אם היו רגלים גבוהות טפח אין ביניהן נמדד ואם לאו ביניהן נמדד רב נחמן בר יצחק אמר איין ²³ דתנן רבי מאיר אומר ישמן תחלה לעולם וחכ"א אף יהדבש ר"ש שזורי אומר אף היין מכלל דת"ק סבר יין לא אימא רבי שמעון שזורי אומר יין ²⁴ תניא אמר ²⁵ ר"ש שזורי פעם אחת נתערב לי טבל בחולין ובאתי וישאלתי את רבי טרפון ואמר לי לך ²⁶ קח לך מן השוק ועשר עליו קסבר ²⁷ דאורייתא ברובא בטל ורוב ²⁸ עמי הארץ מעשרים הן והוה ליה כתורם מן הפטור על הפטור ולימא ליה לך קח מן העובד כוכבים קסבר ²⁹ י"א ה"ן קנין לעובד כוכבים בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר והוה ליה מן החיוב על הפטור איכא דאמרי אמר ליה לך קח מן העובד כוכבים קסבר ³⁰ י"ש קנין לעובד כוכבים בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר והוה ליה מן החיוב על הפטור ולימא ליה קח מהשוק קסבר אין רוב עמי הארץ מעשרין שלא ליה רב יימר בר שלמיא לרב פפא הא דאמר רבין בר חיננא אמר עולא א"ר חנינא הלכה כר"ש שזורי ולא עוד אלא כל מקום ששנה רבי שמעון שזורי הלכה כמותו אף בנתערב ליה טבל בחולין אמר ליה אין אמר רב אשי אמר לי מר זוטרא קשי בה ר' חנינא מסורא פשיטא מי

דמעטב בפרשת ויהי ציום השמיני סולס וקולב ושימויה ומנורה מרבתי' (ויקרא יא.) מכל כלי עץ ולא כביב כל כלי עץ ומדאינה מטמא במת אינה מטמא מדרס דכל המטמא במדרס מטמא טמא מת כדתנן צפ' צא סימן (דהה מט.) והיינו טעמא משום דלמינו עשוי להנחת מדרס אלא לירד צו ולעלות. מ"ר: **אימא** ר"ש שזורי אומר יין. פ"י יין דווקא ולא שמן ודגש והקשה ר"ת דהכא פסקינן כר"ש שזורי ובכל דוכתא משמע קסמא דהש"ס דשמן חשיב משקה צפ"ק דשבת (דף פ. ח.) גבי מפני מה בוצרין צטורה ואין מוסקין צטורה וצמסכת מכשירין (פ"ו מ"ד) ¹ (ר"ע) דחשיב בצענה משקין יין ושמן וצפ' חצית (שבת דף קמד:) גבי מוהל השמן וצפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) גבי הוסיף ר"ע מיימיהן של כנסיס לא

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות לא.

קבט א ב מ"י פ"ג מהל' טומאת כלים הלכה ד [ודלא כר"ש שזורי וע"י העטם במ"ס:] קל ג ד מ"י פ"א מהל' טומאת אכלים הל' יט ופ"ט הל"א וע"י בהשנות ובכ"מ ורש"י: קלא ה מ"י פ"א מהל' מרומות הלכה י [ופ"ב מהל' כסרים הל' טז] טושיע י"ד פ"י שלח סעי' ג:

שיטה מקובצת

6) מכפנים את חללה שאם חללה מחזוק מ' סאה [טהרה:] מבחור מששלישין כל השידה בחור בלי גדול מלא מים ואם היא מופלת מן הכמים מ' סאה טהורה ואם ר' יוסי אומר אלו ואלו מורין בו. קשה למורי הד"ר שנואל דיואי אפשר ומורה כ"י. קשה למורי הד"ר כ"ש דעובי רגלים נמדדין (בבא) [נשתת] הא אמר נמדרת מכפנים ומצא בפירושים ישנים במסכת שבת [ול"ו] יוסי' לא תחזיק ב"ש ובי"ה: 7) ר"ש שזורי עיין שו"ת מהר"ם ס"י א: 8) קסבר רוב עמי הארץ מעשרין הן והשתא מחזק: 9) קסבר אין קנין כו' ואי"ת לאו יוסי' אין קנין אלא ס"ל דמירוח העבדים פטור דדרש דרגון ולא דרגון עבדים ואפי' אמאי לא א"ל קח מפירות משריחו עבדים קח מדלורייתא וחייב [נדפסו:] מדלורייתא וחייב מדרבנן הוה יא"ל דלא ידמי להני כן כן כמו אלו דמייתי דה"י המ"ל ליה אית קח מפירות שגזרתי בעצין שאינו נקוב דאינו חייב [אלא] מדרבנן ולא פריך מניה משום דלא דמי ה"י המעורב כאלו היה כולו היה צריך להפריש מכל העובד כאלו היה כולו [טבל גמור] ונמצא מפסיד להבטיח בתרומה ליתן לבחן: 10) כלי ואין מטלטלין מלא וריקם כשק ואין: 11) דרואין כאלו היה חלל משלים לבוריים: 12) למ"ד דלאו: 13) מדלורייתא דרוב ע"ה מעשרין וחול' מן הפטור מדלורייתא הס"ד ואח"כ מה"ד ולימא ליה קח: 14) בהו כמחצה: 15) מדלורייתא דקא בטל: 16) יצאה (דף ס"ו) שהן וחביב פירש נמחק: 17) דרישא הורטב והחלב והגרסיין בזמן שהן משקה טופח הרי הן תחילה מ' חזיו שוקה קרוש: 18) ויחוב וסבר י' קנין לעבדים דאינו פטור נמחק: 19) ונ"ע אי מירוח עיין ר"ש סוף פ"ק דפאה: